

ŠVEITSI-EESTI
koostööprogramm

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

KESKKONNAAMET

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Prandi looduskaitseala

2025

Liggi Namm

PAME hindamismetoodika valmis Euroopa Liidu rahalisel toetusel tehnilise abi rahastamisvahendi kaudu ja koostöös Euroopa Komisjoni struktuurireformide toetamise peadirektoraadiga.

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Prandi looduskaitseala
KKR kood	KLO1000326
Asukoht (maakonnad)	Järva maakond
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	1981. a võeti kaitse alla Prandi allikad, mille alusel moodustati 2006. a Prandi looduskaitseala.
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	0
loodusreservaatide kogupindala	0
sihtkaitsevööndite arv	4
sihtkaitsevööndite kogupindala	875,9 ha
piiranguvööndite arv	0
piiranguvööndite kogupindala	0
IUCN kategooria(d)	Ib, IV, V
Natura 2000 võrgustiku alad	Prandi loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	875,9
Maismaa pindala (ha)	875,9
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	29,5
Kaitsekorralduskava nimi	Prandi looduskaitseala kaitsekorralduskava 2016-2025
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2016-2025
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Liggi Namm
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa). Kui hindamistabelit on värskemate andmete põhjal täiendatud, lisada ka uuendamise kuupäev ja vastava küsimuse number.	16.06.2025
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS	Olemas on alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks soode ja pärandniitude tegevuskava ning väike-konnakotka kaitse tegevuskava.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud $\geq 90\%$ väärtustele	kaitsekorralduskava, Riigi Teataja	Kaitseväärtusteks on metsis, väike-konnakotkas ja võldas.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud 50-90% väärtustest	kaitsekorralduskava	Metsise seisund on kindlaks tehtud. Võldase seisund on määratud läbi elupaiga, hindaja loeb selle kindlaks tehtuks. Hindaja ei loe kindlaks tehtuks väike-konnakotka seisundit, sest tema kohta on kaitsekorraldusperioodi alguses andmed rohkem kui 10 a vanad (2002. aasta andmed).
planeerimine	seisund	Milline on liikide seisundi andmete usaldusvärsus ja kvaliteet?	Hea - 50-90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava	Metsise ja võldase andmeid võib lugeda usaldusväärseks, väike-konnakotka omasid mitte, sest need on rohkem kui 10 a vanad.
planeerimine	seisund	Milline on elupaikade seisundiandmete usaldusvärsus ja kvaliteet?	Hea - 50-90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	EELIS, kaitsekorralduskava	Segadus on 3140 ja 6450ga, mis on kaitseväärtuseks, kuid kava toob välja, et võimalik, et neid tüüpe kaitsealal pole.
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	Andmelüngad on põhjalikult kaardistatud ning andmelünkade täitmiseks vajalikud tegevused on selgelt välja toodud.	kaitsekorralduskava, väike-konnakotka kaitse tegevuskava	Väike-konnakotka andmetes on öeldud, et pärast 2002. a andmed puuduvad. Kaitsekorralduskavas pole planeeritud väike-konnakotka andmete parandamiseks tegevusi, kuid seda teeb liigi tegevuskava. Elupaigatüüpide andmelüngad on kirjeldatud ja kaitsekorralduskavas tegevused kavandatud.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Kõik tuvastatud andmelüngad on täidetud.	inventuuride virtuaalkontor, EELIS	Metsaelupaikade inventuuri valmib 2025. aastal. Kuigi hindamise ajaks ei ole andmed esitatud, loeb hindaja selle lünga kaitsekorraldusperioodi jooksul täidetuks. Väike-konnakotka osas täidetud. Kava toob välja, et 3140 on ekslikult määratud ja vajad üle inventeeritud, kuid kaitsekorraldusperioodi jooksul on ekspordiga rääkides selgunud, et 3140 määrang on ikkagi õige ja uut inventuuri pole vaja.
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud kõigile (100%) kaitseväärtustele (kui asjakohane)	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskava tabelis 1 on ohutegurite veerg (sisuliselt survetegur), Kui sinna on pandud "-", tähendab, et ohutegureid pole.
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud vähem kui poolte (<50%) kaitseväärtuste puhul ja/või vaid mõne surveteguri puhul	kaitsekorralduskava	Pärandniidu surveteguri olulisuse ja ulatuse võib lugeda määratuks (on teada pindala ja asukoht). Metsise ning soostuvate ja soo-lehtmetsade survetegurite olulisus ja ulatus on kaitsekorralduskavas ebamääraselt kajastatud.
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	looduslikud protsessid; metsamaade kuivendamine	kaitsekorralduskava; kaitsekorralduskava	pärandniitude võsastumine; Halveneb metsise elupaiga ja soometsade kvaliteet.
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid ei ole arvestatud või puudub vastav informatsioon	kaitsekorralduskava	
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	kaitsekorralduskava	Kaitse-eesmärke ei ole seatud 3140 ja 6450-le, mille kohta on öeldud, et neid elupaigatüüpe kaitsealal pole ja seetõttu eesmärke ei seata. Kaitsekorraldusperioodi jooksul on selgunud, et ikkagi on 3140 alal olemas, kuid sellele kaitseväärtusel eesmärke pole seatud. Ka 6450 on EELISes olemas, kuid eesmärke pole seatud.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati elupaikade/liikide soovitatavat seisundit. Sihtväärtused on kas kvantifitseeritud või ajaliselt piiritletud. / Konkreetsed eesmärgid on pooltel või enamal (50% - <100%) kaitseväärtustest.	kaitsekorralduskava	Konkreetsed eesmärgid ei ole elupaigatüüpidel 3140, 6450 ja 9010. Kuigi 3140 ja 6450 kohta on kirjas, et neid elupaigatüüpe alal pole ja seetõttu ei seata eesmärgid, on selgunud, et 3140 on alal olemas ja 6450 on endiselt EELISes.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Ei ole asjakohane (alal puuduvad vastavad kaitseväärtused)	kaitsekorralduskava	
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Ei	kaitsekorralduskava	
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas on vajaliku tööna kirjas pärandniitude hooldamine ja metsise elupaiga taastamine.
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele. Kõik meetmed on SMART.	kaitsekorralduskava	
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Ei (teadaolevalt on vajadus tegevusteks väljaspool piire, kuid neid ei ole kavandatud)	kaitsekorralduskava	
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Kõikidel peamistel surveteguritel on vastav meede.	kaitsekorralduskava	
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	kaitsekorralduskava	
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Jah - seire on piisav, et hinnata, kas kõik tegevused olid tulemuslikud/kaitse-eesmärgid on saavutatud	kaitsekorralduskava, EELIS, inventuuride virtuaalkontor	Metsise seire tulemused on piisavad. Elupaigatüüpide inventuuriks on hindamise ajal (2025. a) välja kuulutatud riigihange, hindaja arvestab, et sealt tuleb piisav teave. Kaitsekorraldusperioodi ajal on selgunud, et Prandi allika inventuuri eraldi ei ole vaja teha, on olemas ekspert Marko Vainu arvamus elupaigatüübi vastavuses 3140-le.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Ei - seire tulemused ei ole olnud sisendiks kaitsekorralduslikele tegevustele	EELIS, hindaja teadmised	
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah, huvirühmi kaasati, kuid osad asjakohased huvirühmad jäid kaasamata ja/või kaasamine toimus pigem informeerimise mitte konsulteerimise tasemel	kaitsekorralduskava, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Kaasati RMK, eramaaomanikke mitte, sest tegevused nende maid ei puudutanud.
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Jah - huvirühmi kaasati	EELIS, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Inventuurid ja seire on tehtud pädevate inimeste poolt. Muid tegevusi pole tehtud.
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Ei - konflikte ei tekkinud	piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud poollooduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Taastamistöid kavaga ei planeerita.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (soolupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Selliseid töid kavas ei planeerita.
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Ükski planeeritud hooldamistöö ei ole rakendatud	kaitsekorralduskava, EELIS pärandniitude hooldustoetuste kihid, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Kaitsekorralduskava näeb ette 1,8 ha pärandniitude inventeerimise. Hooldustoetust ei ole taotletud ühelegi pärandniidule. Osa neist niidetakse, sest on kasutusel külaplatsina. Kuna hooldusvõttes ei vasta pärandniitude vajadustele, ei loe hindaja seda pärandniitude hooldamiseks.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ükski planeeritud meetmetest ei ole rakendatud	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde andmed (sh RMK ja ELF talgud), piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Kaitsekorralduskavas on planeeritud metsise elupaiga taastamistöö projekti koostamine ja selle aslusel tööde elluviimine. Kumbagi ei ole tehtud, kusjuures metsise seire tulemused näitavad, et elupaik on muutunud metsisele sobimatuks ja leiukoht on EELISes arhiveeritud.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud meetmetest on rakendatud	kaitsekorralduskava, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist, külastustaristu virtuaalkontor	Kaitsekorralduskavas on planeeritud matkaraja ja puhkekohtade hooldus. Matkarada oli MTÜ rajatud ja hooldatud, kuid enam seda ei hooldata, laudrajad ja sild lagunenud, raja algus rohtu kasvanud. Külaplatsil olev infotahvel on korras ja puhkekoht hooldatud.
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtjaks rakendamata ja miks?	Tegemata on Prandi allika inventuur, sest kaitsekorraldusperioodi käigus selgus, et seda pole siiski vaja. Tegemata on veerežiimi taastamine metsise heaks, põhjus hindajale teadmata. Pärandniite ei hooldata vastavalt nende tingimustele. Tulemuslikkuse vahehindamist ei ole tehtud metoodika puudumise tõttu. Kaitse-eeskirja ei ole muudetud, seda saab teha pärast inventuuri tulemuste teadasaamist.	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde andmed (sh RMK ja ELF talgud), pärandniitude hooldustoetuste andmekihid EELISes.	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	kaitsekorralduskava, EELIS, KESE, inventuuride virtuaalkontor	Riiklik seire on tehtud, elupaigatüüpide inventuur ei ole hindamise ajaks (juuni 2025) tehtud, kuid leping on sõlmitud ja tööde esitamise tähtaeg on 30.09.2025.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Ükski planeeritud meetmetest ei ole rakendatud	kaitsekorralduskava, Riigi Teataja, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Tulemuslikkuse vahehindamist pole tehtud, sest puudus vastav metoodika. Kaitse-eeskirja pole muudetud, sest seda saab teha pärast elupaigatüüpide inventuuri tulemuste teadasaamist. Inventuuri tulemustest võib ka selguda, et kaitse-eeskirja pole vaja muuta.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud meetmetest on rakendatud	kaitsekorralduskava, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist, külastustaristu virtuaalkontor	Kaitsekorralduskavas on planeeritud matkaraja ja puhkekohtade hooldus. Matkarada oli MTÜ rajatud ja hooldatud, kuid enam seda ei hooldata. Laudrajad ja sild on lagunenud, raja algus rohtu kasvanud. Külaplatsil olev infotahvel on korras ja puhkekoht hooldatud.
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmäärke toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	Ei	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde (sh RMK ja ELF talgud) andmetsik	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poolte (50-90%) (suunis) liikide seisund on stabiilne või paranenud.	EELIS, KESE	Metsis on kaitsealalt kadunud, tema varasemad elupaigad on muutunud kraavituse tõttu ebasobivaks (Allikas: Metsise mängude seire 2022, Keskkonnaagentuur). Väike-konnakotkast alal pole, pesa varisenud, elupaik alles. Kuna väike-konnakotkast ei olnud alal ka kaitsekorraldsuperioodi alguses ja sobiv elupaik on alles, loeb hindaja tema seisundi stabiilseks. Võldase elupaika EELISes pole, kuid Prandi jõgi sobiva elupaigana on olemas ja väljaspool looduskaitseala on võldase seirepüügil hinnati võldase seisund väga heaks. Hindaja loeb võldase seisundi Prandi LKA-I stabiilseks.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste väärtuste seisund on halvenenud?	metsis	EELIS, KESE	EELISes leiukoht arhiveeritud, seire ütleb, et elupaik metsisele sobimatu.
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Halvenenud on metsise seisund, liigi leiukoht on EELISes arhiveeritud, kehtivat leiukohta enam pole. 2022. a KAURI seirearuande järgi on põhjus kraavituse tagajärjel elupaiga tihenemine.	KESE	
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poolte (50-90%) kaitseväärtuste seisund on paranenud või jäänud samaks.	EELIS, KAUR pinnaja põhjaveekogumite seisundi interaktiivne kaart	Metsaelupaikade inventuuri andmed on vananenud (inventuur tehakse 2025. a), kuid kuna kogu kaitseala on sihtkaitsevöönd, kus majandustegevus on keelatud, eeldab hindaja, et elupaikade seisund on vähemalt stabiilne. Pärandniitude seisund võib olla hooldamatuse või valede hooldusvõtete tõttu halvenenud (seireandmed puuduvad, kuid sobivate hooldusvõtete majandamist ei toimu). Järve ja jõe-elupaiga seisund on sihtkaitsevööndi režiimi tõttu eeldatavasti vähemalt stabiilne. Prandi jõe ÖSE ja koondseisund on 2012.-2023. a seire järgi igal aastal olnud hea.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	Eeldatavasti on halvenenud pärandniitude seisund, sest osaliselt neid ei ole kaitsekorraldsuperiiodi jooksul hooldatud ja osaliselt on hooldatud liiga intensiivselt.	EELIS pärandniitude hooldustoetuse kaardikiht, hindaja teadmised	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Pärandniitude seisundi eeldatava halvenemise põhjused on mõnel pool hoolduse lakkamine ja teistes kohtades liige intensiivne hooldamine.	EELIS pärandniitude hooldustoetuse kaardikiht, hindaja teadmised	
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on oluliste muutusteta	KAURi ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Prandi LKA hindepunktid nelja ökosüsteemi teenuse (mulla org C, elupaigahüve, tolmeldamine, vee reguleerimisvõime) kaardi alusel on 7,3 (keskmine).
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on hea või paranenud	KAURi ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Prandi LKA sidususe hindepunktid ELME kaardikihtide alusel on 83,0 (hea).
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Puuduvad teadaolevad rikkumised	Keskonnaameti järelevalve osakond	
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Jah	Riigi Teataja, EELIS	Kogu Prandi LKA on sihtkaitsevööndi, mis on kaitseväärtuste jaoks sobiv.
väljundid	tulemused	Kas määruses nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Ei oska vastata	Riigi Teataja, hindaja teadmised	Küsitav on lamminiitude kaitseväärtusena nimetamise, kuid see selgub pärast 2025. a inventuuri. Samuti on küsitav metsise kaitseväärtuseks olemine, kui tema elupaika enam alal ei ole.
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada	-		

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	Tulemus (%)
Koondskoor	99	62	62,6%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	14	77,8%
Survetegurid (planeerimine)	9	4	44,4%
Eesmärgid (planeerimine)	9	5	55,6%
Meetmed (planeerimine)	9	6	66,7%
Sisendid (rakendamine)	9	6	66,7%
Protsess (rakendamine)	6	4	66,7%
Meetmed (väljundid)	18	5	27,8%
Tulemused (väljundid)	18	15	83,3%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	45	29	64,4%
Rakendamine	15	10	66,7%
Väljundid	36	20	55,6%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitsealadest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitsealase eesmärgi.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segallikatest põhjustatud reostus	heited vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdro-morfoloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate = U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown = XX